

Statenmededeling

Onderwerp

Eindrapportage "Pilot: Continue geurmetingen varkensbedrijven als basis voor alternatieve systematiek vergunningen"

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4470715

PS: 4493203

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het eindrapport "pilot: Continue geurmetingen varkensbedrijven als basis voor alternatieve systematiek vergunningen".

Aanleiding

Tijdens de Derde Rafael Dialoog op 8 juni 2016 in Veghel is gesproken over het aanpakken van knelpunten in de overgang naar een duurzame agrofood. Een werkgroep heeft daarop verkend of één van die knelpunten, de huidige systematiek van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van een veehouderijbedrijf voor het beschermen van milieu en omgeving, ook op een andere manier ingevuld kan worden. Daarbij kwam het idee van een 'maatschappelijk contract' naar voren. In een dergelijk contract of overeenkomst kunnen afspraken tussen overheid, veehouder en omwonenden vastgelegd worden, gekoppeld aan het meten en evalueren van de feitelijke impact van een veehouderij op zijn omgeving. Dit sluit aan op de wens van de politiek om meer te sturen via doelvoorschriften, in plaats van op de uitvoering en werking van toegelaten technieken, de zogenaamde middelvoorschriften.

Op 22 maart 2013 heeft U bij de behandeling van het [statenvoorstel \(16/13A\)](#) inzake de Transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020 al de motie [M5](#) voor meer sturing op doelvoorschriften, unaniem aanvaard. Daarnaast zien we dat de techniek rondom het meten van de daadwerkelijke milieubelasting via sensoren een forse ontwikkeling doormaakt. Dit biedt kansen om nu meer uit te gaan van het sturen op de feitelijke milieubelasting van individuele bedrijven. Wij hebben daarom, in vervolg op de werkgroep, opdracht gegeven aan Connecting Agri&Food en Comunicamos om na te gaan of sensormetingen een basis kunnen vormen om afspraken met veehouders vast te leggen. Met deze statenmededeling zenden wij u het eindrapport van deze opdracht.

Bevoegdheid

In het kader van onze beleidsvoorbereidende rol hebben wij hetgeen uit de Rafaeldialoog naar voren is gekomen onderzocht op bruikbaarheid voor ons beleid. Wij informeren uw Staten over de voortgang in het kader van uw controlerende rol.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4470715

PS: 4493203

Kernboodschap

- 1. Het gebruik van sensoren biedt een kansrijk perspectief om uit te gaan van de feitelijke impact van individuele bedrijven. Er zijn nog wel verdere onderzoeken en praktijktesten nodig voordat dit daadwerkelijk kan worden toegepast.*

Tijdens de pilot zijn metingen uitgevoerd bij 5 varkenshouderijen met elk 2 omwonenden. Het betreft varkenshouderijen in Reusel de Mierden, Sint Anthonis, Bernheze, Boekel en Someren. Er zijn bedrijven geselecteerd in gebieden met een hoge dichtheid van varkensbedrijven en waar geen conflicten spelen. Tijdens de pilot zijn zowel binnen als buiten de stal met behulp van sensoren metingen verricht aan de belangrijkste stoffen die (gezamenlijk) de geur veroorzaken. Daarnaast zijn met de varkenshouder en de betrokken omwonenden gesprekken gevoerd.

De pilot heeft zich gefocust op het feitelijk meten en het maken van afspraken tussen veehouder en omwonenden, los van de vraag of en in welke mate dit past binnen de huidige (wettelijke) kaders. Een begeleidingsgroep, bestaande uit betrokken gemeenten, provincie (Agrofood, VTH), omgevingsdiensten en ZLTO is bij de uitvoering van deze pilot betrokken.

Uit de pilot komt naar voren dat door het gebruik van sensoren omwonenden en veehouders meer inzicht krijgen in de werkelijke impact van het veehouderijbedrijf. Omwonenden hebben behoefte aan communicatie en informatie-uitwisseling over de veehouderij. Het gebruik van sensormetingen kan hieraan een bijdrage leveren. Voor veehouders bieden de gegevens, die worden verkregen via sensormetingen, meer sturingsmogelijkheden om hun bedrijfsvoering te verbeteren en daarmee ook de impact op de omgeving te beperken.

CAF ziet daarnaast dat sensormetingen ook kunnen bijdragen aan een verbetering van het huidige vergunningensysteem, dat is gebaseerd op genormaliseerde emissiewaarden. Zo zou in het kader van toezicht en handhaving via sensormetingen op eenvoudige wijze gecontroleerd kunnen worden of afspraken over maximaal toelaatbare concentraties van stoffen worden nageleefd.

Hoewel de sensortechnieken veelbelovend zijn, zal er nog veel moeten gebeuren om betrouwbare en nauwkeurige meetresultaten te verkrijgen. Zo moeten bijvoorbeeld de meetsystemen fraudebestendig zijn. Overheden hebben

daarbij niet op alle gebieden een taak. De verdere technische ontwikkeling van sensoren ligt vooral bij het bedrijfsleven.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4470715

PS: 4493203

Wij willen samen met het bedrijfsleven werken aan de verdere ontwikkeling en toepassing van sensortechnieken. In de pilot is enkel gekeken naar geur. Het monitoren op andere aspecten, zoals fijnstof en ammoniak zou in de verdere ontwikkeling ook betrokken moeten worden. Daarbij is het van belang dat veehouders, overheden en omwonenden via testprojecten ervaring opbouwen met het meten en interpreteren van de meetresultaten.

2. Omwonenden geven de voorkeur aan een vergunning van een overheid boven rechtstreekse afspraken ('contract') tussen veehouder en omwonenden.

Het idee van een 'maatschappelijk contract' zou ingevuld kunnen worden als een overeenkomst tussen een veehouder en één of meer omwonenden. Zo'n contract veronderstelt wederzijdse verplichtingen. De omwonenden die deelnamen aan het project zien onverminderd een rol voor de overheid weggelegd om de kaders voor het uitoefenen van een veehouderijbedrijf vast te leggen in een vergunning. Zij zien zichzelf daar onvoldoende toe in staat en voorzien ingewikkelde situaties wanneer er sprake is van meerdere omwonenden en / of meerdere veehouderijbedrijven. Wel staan zowel de omwonenden als de veehouders positief tegenover een vergunning, die doelvoorschriften oplegt. Dan kan de vergunning aan de hand van de metingen periodiek geactualiseerd worden. Het huidige college laat het aan het volgende college over om te bezien of de mogelijkheden van het maatschappelijk contract een basis kunnen bieden voor een alternatieve systematiek van vergunningen.

3. Metingen kunnen een meerwaarde hebben voor het opbouwen van wederzijds vertrouwen tussen veehouders en omwonenden.

Aan de hand van metingen krijgen zowel omwonenden als veehouders meer inzicht in wat de daadwerkelijke impact van een veehouderijbedrijf is op zijn omgeving. Zij kunnen dit koppelen aan het verloop van de bedrijfsvoering en zo de onderlinge communicatie verbeteren. Vaak zijn geurpieken gekoppeld aan bedrijfsactiviteiten zoals voeren of mest mixen. Door dit inzichtelijk te maken is een betere onderlinge communicatie mogelijk. Voor de omwonenden wordt het beter voorspelbaar wanneer er bijvoorbeeld extra geur optreedt. Daarbij is het wel van groot belang dat de uitkomsten van de metingen worden vertaald naar voor de gebruikers begrijpelijke informatie.

Consequenties

1. De provincie gaat door met de verdere ontwikkeling van het gebruik van sensormeting.

Hoewel het project een eerste verkenning is met een beperkte omvang spreken de resultaten ons aan. Naast dit project wordt er momenteel binnen en buiten de provincie gewerkt aan dit onderwerp als onderdeel van nationale of provinciale programma's, al dan niet specifiek gericht op de veehouderij.

Wij willen dan ook een vervolg aan dit project geven. Dit zal gebeuren in samenhang met een bredere aanpak rond digitalisering en dataficatie in de agrofoodsector binnen en buiten Brabant. Sensormeting kan kansen bieden voor een effectievere toepassing van de milieuwetgeving, meer vrijheid bieden in de keuze van de oplossingen om uitstoot van stoffen te verminderen voor veehouders en meer transparantie en vertrouwen tussen veehouders en omwonenden. Het draagt bij aan de verdere ontwikkeling van de Brabantse agrofood als sterke, innovatieve en technisch hoogontwikkelde economische sector. Last but not least biedt het kansen voor het Brabantse bedrijfsleven dat zich bezighoudt met sensortechnologie en informatisering.

Datum

12 maart 2019

Documentnummer

GS: 4470715

PS: 4493203

Europese en internationale zaken

nvt

Communicatie

Het rapport wordt gelijktijdig met de publicatie van de Statenmededeling toegezonden aan de begeleidingsgroep.

Vervolg

Wij zullen uw Staten op de hoogte houden van de verdere ontwikkelingen.

Bijlagen

1. Eindrapport "pilot: Continue geurmetingen varkensbedrijven als basis voor alternatieve systematiek vergunningen", Connecting Agri&Food en Comunicamos, december 2018

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw A.L. Schoenmakers, (073) 680 86 62,
alschoenmakers@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer J.C. Buys, (073 - 681 22 79), jbuys@brabant.nl /
mevrouw M.L. van Bommel, (073) 681 20 21, mvbommel@brabant.nl